

Staatssecretaris van Economische Zaken

Antonie Fokkerstraat 1a
3772 MP Barneveld
T: (0342) 47 42 55
F: (0342) 47 42 81
E: info@vanwestreenen.nl

Varsseveldseweg 65d
7131 JA Lichtenvoorde
T: (0544) 37 97 37
F: (0544) 37 83 64
E: info@vanwestreenen.nl

Inzake : Internetconsultatie Wet dierenantallen en volksgezondheid
Betreft : reactie op conceptwetsvoorstel

Barneveld, 12 juli 2014

Geachte mevrouw Dijkma,

Het conceptwetsvoorstel dierenantallen en volksgezondheid ligt voor consultatie ter inzage. In deze brief reageer ik op dit conceptwetsvoorstel. Ik verzoek u om deze reactie te betrekken in het verdere wetgevingsproces.

Wetvoorstel voorbarig

Het conceptwetsvoorstel komt voort uit een maatschappelijke roep en bezorgdheid over de effecten van de veehouderij op de volksgezondheid. Door onder andere de commissie Van Doorn en de Gezondheidsraad is er geadviseerd over dit onderwerp. Een belangrijke conclusie uit deze adviezen is dat er momenteel onvoldoende wetenschappelijk kennis bestaat over de relatie tussen dierenantallen en de risico's voor de volksgezondheid. Desondanks wordt er geadviseerd om een wettelijke voorziening te treffen die provincies en gemeenten de mogelijkheid geeft dierenantallen te beperken vanuit een oogpunt van volksgezondheid. Het voorliggende wetvoorstel komt in mijn ogen dan ook te vroeg en is voorbarig. De juiste volgorde van zaken zou moeten zijn dat er eerst meer wetenschappelijk onderzoek wordt uitgevoerd naar de relatie tussen de veehouderij en volksgezondheidseffecten. En mocht uit dat onderzoek blijken dat er dusdanige effecten zijn op de volksgezondheid dan kan er gericht wetgeving worden gemaakt. Dan is er ook een objectieve en gerechtvaardigde aanleiding. Dat zal bijdragen aan begrip en draagvlak voor het wetsvoorstel. Immers, als blijkt dat de volksgezondheid in het geding is, zal ieder instemmen om maatregelen te treffen om de negatieve effecten tegen te gaan.

Ik wijs er voor de volledigheid op dat uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State volgt dat uit de rapporten van de Gezondheidsraad en van het IRAS, NIVEM en RIVM geen causaal verband blijkt tussen veehouderijen en risico's voor de volksgezondheid.

Kortom, er is onvoldoende (wetenschappelijk) bewijs dat er causaal verband is tussen veehouderijen en volksgezondheidsrisico's. Gezien het feit dat dit verband de drager van het wetsvoorstel en de maatregelen uit het wetsvoorstel is, is er voornamelijk onvoldoende reden voor dit conceptwetsvoorstel. Ongerustheid bij een deel van de bevolking en een advies van de gezondheidsraad kunnen geen rechtvaardiging zijn voor deze wetgeving.

Te ingrijpend en rechtsonzeker

In mijn ogen is het wetsvoorstel te ingrijpend. Ik zal dat uitleggen. Het wetsvoorstel geeft de mogelijkheid aan provincies en gemeenten om grenzen te stellen aan dieren aantallen in een gebied, per veehouderijlocatie en per oppervlakte eenheid. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat de huidige dieren aantallen in een gebied of bedrijf worden 'bevroren', maar ook wordt de mogelijkheid geboden om de dieren aantallen te verkleinen. Dat is in mijn ogen een ongeoorloofde inbreuk om de bedrijfsvoering van veehouderijen. Immers, zij hebben immers hun bedrijf legaal ontwikkeld, voldeden en voldoen aan alle regels die er op dat moment waren (bijv bestemmingsplan, omgevingsvergunning) en dan intervenueert de overheid achteraf met nieuwe wetgeving. Dat ondermijnt de rechtszekerheid van de veehouderijbedrijven.

Geen belangenafweging

Door het wetsvoorstel op te nemen in de Wet dieren is er geen sprake meer van een evenwichtige belangenafweging tussen bijvoorbeeld veehouderij en omwonenden. Hiermee worden de belangen van de veehouderijsector geschaad. Het had voor de hand gelegen om het wetsvoorstel in het ruimtelijke of omgevingsrecht onder te brengen. Door het in dat recht onder brengen ontstaat voor de omgeving van een veehouderij dezelfde bescherming als onder de Wet dieren, maar worden de belangen van de veehouderijbedrijven ook betrokken. Het is helemaal vreemd om het wetsvoorstel alleen op te hangen aan het aspect volksgezondheid, omdat gewoonweg nog niet bekend is welke effecten veehouderijen hebben op volksgezondheid. Temeer reden om het wetsvoorstel zorgvuldig te verankeren in het ruimtelijke of omgevingsrecht.

Gebiedsbenadering

Het conceptwetsvoorstel geeft de ruimte aan provincies en gemeenten om de dieren aantallen op een veehouderijlocatie te beperken, in verband met volksgezondheidsrisico's op gebiedsniveau. Vanuit het oogpunt van de veehouderij is dat een hele wrange constatering. Immers, een veehouder kan er feitelijk niets aan doen, dat er in de omgeving veel bedrijven aanwezig zijn. U gaat hier naar mijn mening in het conceptwetsvoorstel te snel aan voorbij. Het kan niet zo zijn dat de individuele ondernemer hard getroffen gaat worden in de bedrijfsvoering, voor iets wat voortkomt uit feiten die buiten zijn macht en verantwoordelijkheid liggen.

Beperken dieren aantallen

In het conceptwetsvoorstel richt u zich op het beperken van dieren aantallen, terwijl dieren aantallen op zichzelf niets zeggen over risico's voor de volksgezondheid. Het gaat uiteindelijk niet om de dieren aantallen, maar om de risico's die een veehouderij eventueel zou hebben. En die risico's worden

VANWESTREENEN

ADVISEURS VOOR HET BUITENGEBIED

onder meer bepaald door het type huisvestingsstelsel en de emissiebeperkende maatregelen zoals luchtwassers. Dit betekent dat een bedrijf met relatief lage dieren aantallen zonder luchtwasser een veel groter risico geeft dan een bedrijf met grote dieren aantallen met een luchtwasser. Er ligt geen causaal verband tussen aantallen en risico's. Veel eerder zijn eventuele risico's gebaseerd op emissie en verspreiding. Er dient dus niet gestuurd te worden op dieren aantallen maar bijvoorbeeld op normen voor emissie of belasting. Als voorbeeld noem ik dat bij omgevingsvergunningen ook gewerkt wordt met emissies en belastingen voor bijvoorbeeld ammoniak en geur.

Onderbouwing aanwijzing en dieren aantallen

In het conceptwetsvoorstel is onvoldoende geborgd dat provincie en gemeenten alleen mogen overgaan tot aanwijzing van een veedichtgebied op grond van een objectieve wetenschappelijke onderbouwing. Mede gezien hetgeen ik hierboven heb geschreven is het essentieel dat aanwijzing van een veedichtgebied slechts kan op basis van een deugdelijke wetenschappelijke onderbouwing. Wanneer die voorwaarde ontbreekt, ontstaat er ruimte voor willekeur bij de aanwijzing van een veedichtgebied. En dat moet absoluut worden voorkomen. In de Memorie van Toelichting wordt weliswaar aangegeven dat het provinciaal bestuur inzicht moet geven in de potentiële gezondheidsrisico's op basis van een gedegen analyse van die risico's, maar in het wetsvoorstel zelf ontbreekt de voorwaarde op basis waarvan een aanwijzing gerechtvaardigd is. Daarbij komt dat een 'gedegen analyse', zoals genoemd in de Memorie van Toelichting niet de wetenschappelijke status heeft die een aanwijzing eventueel zou rechtvaardigen.

Het bovenstaande geldt niet alleen voor de aanwijzing van een veedichtgebied, maar ook voor het vaststellen van de dieren aantallen in dat gebied, op een veehouderijlocatie of een oppervlakte-eenheid.

Schadecompensatie

U biedt met dit wetsvoorstel de basis voor het 'bevrozen' en zelfs verkleinen van dieren aantallen op veehouderij bedrijven. Dat kan een forse inbreuk zijn op de bedrijfsvoering van een veehouderij. Een inbreuk die een veehouder niet heeft kunnen voorzien. Dat betekent in mijn ogen dat de schade die hij lijdt gecompenseerd zou moeten worden. U maakt echter de analyse dat er zeer waarschijnlijk geen sprake zal zijn van schadecompensatie. Dat acht ik gezien de mogelijke inbreuk op de bedrijfsvoering niet redelijk. Ik verzoek u daarom in het wetsvoorstel op te nemen dat schade die ontstaat voor veehouderijbedrijven als gevolg van deze wet wordt gecompenseerd.

VANWESTREENEN

ADVISEURS VOOR HET BUITENGEBIED

Tot slot

Laat ik helder zijn: risico's voor de volksgezondheid moeten zo veel mogelijk worden voorkomen. Ook relevante risico's uit de agrarische sector. Zo nodig kan daar wetgeving voor worden gemaakt. Echter, dat kan alleen als ook helder is welke risico's er zijn en hoe groot die zijn. En dat ontbreekt nu juist bij dit wetsvoorstel, waardoor het wetsvoorstel voorbarig is. Van groot belang is dat eerste voldoende onderzoek wordt uitgevoerd naar de volksgezondheidsrisico's en pas daarna het wetsvoorstel in procedure wordt gebracht.

Afsluiting

Ik verzoek u deze reactie te betrekken bij de verdere behandeling van het wetsvoorstel. Wilt u mij op de hoogte houden van de verdere behandeling van deze reactie en het wetsvoorstel.

Heeft u vragen over deze brief? Neemt u dan contact met mij op via telefoonnummer (0342) 474255. Mailen kan ook. Mailt u dan naar kamphuis@vanwestreenen.nl

Met vriendelijke groet,
VAN WESTREENEN B.V.,

Robert Kamphuis

